

"стежки" цілком суголосні з цими настановами.

В.Гнатюк при аналізі літературно-мистецьких явищ поєднував ідейний та естетичний критерії, що зумовлювало об'єктивність його виступів. Він перший кваліфіковано оцінив титанічну літературну, наукову та громадську діяльність І.Франка /ювілейна промова, присвячена 25-літтю Франкової праці/. Критик відзначив першорядне значення Франка для національної культури: "Він перший у нас в Галичині сягнув думками поза границі натої вітчизни і своїми творами вказав шлях до широкої європейської культури".

— Таким чином, спільність ідейно-естетичних позицій І.Франка та В.Гнатюка сприяла взаємозбагаченню обох діячів. Літературно-критичні праці Гнатюка стверджували правильність Франкового шляху естетичного освоєння дійсності. Сьогодні вони слугують з"ясуванню естетичної цінності та історико-функціонального значення як романів "Основи суспільності" та "Перехресні стежки", так і всієї творчості І.Я.Франка, допомагають глибше зрозуміти літературний процес на Україні в кінці XIX – на початку ХХ ст.

ІВАН ПРОДАН

/ Київський інститут
ім. М.Драгоманова /

У СПІЛЬНИМ КОЛІ БОРОТЬБИ

/До творчих взаємин Володимира Гнатюка й Андрія
Чайковського/

Андрій Чайковський вступив на літературну ниву одночасно з Ольгою Кобилянською, Наталією Кобринською, Тимофієм Бордуляком та іншими талановитими майстрами художнього слова. Й працював на ній понад 40 років. Успіх його перших "Спогадів з-перед десяти літ", визнавання з боку таких літературних авторитетів, як І.Франко та

О.Маковей, стократно помножили творчу енергію письменника, про це свідчить хоча б те, що тільки з 1893 по 1895 рік побачили світ п'ять його книжок, не враховуючи цілої низки творів, надрукованих у періодичній пресі.

Ширі творчі взаємини єднали народного адвоката, як його називали селяни із сіл Бережанщини, з видатним фольклористом, етнографом, громадським діячем Володимиром Гнатюком. Про це красномовно свідчать листи А.Чайковського до В.Гнатюка, які зберігаються у відділі рукописів Львівської Наукової бібліотеки імені В.Стешаніка. З них ми дізнаємось, що В.Гнатюк був ширим приятелем і другом талановитого болетриста.

Перебуваючи на посаді одного з редакторів "Літературно-наукового вістника", Володимир Гнатюк завжди старався допомогти А.Чайковському у виданні його творів. У листі з Самбора від 25 травня 1918 року А.Чайковський звертається з проханням до В.Гнатюка надіслати з бібліотеки Наукового Товариства імені Т.Шевченка матеріали з історії про Сагайдачного, при цьому зазначаючи: "Як важко робити такі праці на провінції, де ні матеріалів, ні джерел немає і згадитись немає з ким".

В іншому широму звертанні від лютого 1920 року А.Чайковський просить допомогти відшукати видавця для його історичної повісті "Сагайдачний". В цьому ж листі він повідомляє, "що перша частина із задуманої трилогії під назвою "Побрратими" вже видана доктором Антоном Крушельницьким, а друга під назвою "До слави" лежить у нього готова в рукопису. Хоча кожна частина творить як би окрему цілість, то було б порядно видати і першу і другу частини, тому що головною особою в обох частинах є славнозвісний його земляк Петро Конашевич-Сагайдачний. Якби Ви, Шановний Добродію, відшукали видавця, я би зараз взявся за роботу третьої частини, яка у мене зроблена до половини під назвою "Гетьман" і охоплюватиме діяльність

Сагайдачного від хвилі, коли вибрано гетьманом, до його смерті".
Окрім того, з листів із Бережан став зрозумілим, що А.Чайковський, беручи активну участь у роботі Бережанського хору, надсилив Володимиру Гнатюку - редактору "Етнографічного збірника" - колядки та щедрівки, записані від селян./Відділ рукописів Львівської Наукової бібліотеки. Фонд 34. - Справа 598/.

Дружні відносини широко єднали їхні серця, з чого можна зробити висновок про ту велику справу, присвячену розвою рідного краю, якій вони служили вірно все своє життя /Чайковський А. Автобіографія //Наша культура - 1935. № 6.-с. 177-179/.

ВАСИЛЬ ПОДУФАЛІЙ

/ Жуківська НСШ, Тернопільська
область /

ТВОРЧІ ВЗАЄМИНИ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА
І БОГДАНА ЛЕПКОГО

Життєві перехрестя часто зводили двох земляків, визначних громадських діячів - невтомного збирала, видавця і дослідника народної творчості, літературознавця й етнографа, мовознавця, славіста, журналіста і редактора Володимира Гнатюка та Богдана Лепкого - тонкого поета-лірика, прозаїка і белетристі, автора трилогії "Мазепа", перекладача, літературознавця і критика, педагога й освітнього діяча, оратора, дійсного і почесного члена НТШ.

Нагодою зустрічі для них було свято на пошану Івана Котляревського у Львові в 1898 р. Про це пише Б.Лепкий у своєму споміні "Свято Котляревського у Львові": "...Гурток учених і письменників зібрався у фотографа на Академічній вулиці, щоб на спомин з"їзду відфотографуватися. Прийшов Франко, Павлик, Грушівський, пані Кобринська, Кобилянська, Ярошинська, панове Маковей, Колесса,